

Důvody :

Co se tkne zabaveného traktoru posoudil odvolací soud věc nespávně po stránce právní. Trhovou smlouvou ze dne 14. února 1929, o kterou žalobcové opírají žalobu, koupili žalobci od manželů H. ideální polovici velkostatku Z.-Ch. a to nejen nemovitosti, ale i veškerý živý i mrtvý fundus instruktus, zásoby a zařízení, zkrátka vše, jak to stojí a leží ve stavu ze dne 10. února 1929. Otázka, zda zmíněný traktor tvoří podle § 297 obč. zák. příslušenství uvedené nemovitosti, nebyla rozhodnuta pravoplatně záporným usnesením exekučního soudu ve Z. ze dne 11. února 1929 č. j. E 587/28-14. Tímto usnesením bylo pravoplatně rozhodnuto jen o návrhu, aby exekuce vedená na traktor a pluh, o nějž ve sporu jde, byla podle § 39 čís. 2 ex. ř. z moci úřední zrušena, a tento návrh byl zamítnut. Že se tak stalo z toho důvodu, že exekuční soud nepokládal uvedené předměty za příslušenství nemovitosti, na tom nezáleží. Neboť právní moci může nabýti pouze enunciát rozhodnutí, nikoli též jeho odůvodnění. Nehledíc k tomu byla tato otázka zmíněným usnesením vyřešena jen pro exekuční řízení. Jak zjistil odvolací soud z exekučních spisů E 587/28 okresního soudu ve Z. je traktor toho, jenž koupen byl vlastníky velkostatku Z.-Ch. manžely H-ovými a žalobci od Bohumila P., pro nedostatek potahů na velkostatku nevyhnutelně potřeba. Poněvadž traktor byl umístěn na velkostatku za tím účelem, by trvale ho bylo použito při provozu velkostatku, tedy sloužil trvale hospodářskému účelu velkostatku, byl spojen s nemovitostí způsobem uvedeným v § 294 obč. zák. a je proto příslušenstvím velkostatku, sdíleje osud téhož (srov. rozh. č. 2799 a 10647 sb. n. s.). Výhrada vlastnictví B. P. k traktoru není tomu na závadu, poněvadž vyhrazené vlastnictví k traktoru nebylo knihovně poznamenáno podle § 297 a) obč. zák. (srov. rozh. č. 2799, 3085, 3263, 4118, 5248, 11200, 12106 sb. n. s.). Nebylo třeba, by žalobcové tvrdili a prokázali ve sporu tradici, totiž způsob právního odevzdání a převzetí traktoru. Žalobcům, kteří tvrdili v žalobě, že nabyli vlastnictví k tomuto traktoru uvedenou trhovou smlouvou, odevzdány byly totiž dle odst. III. zmíněné trhové smlouvy dne 14. února 1929 netoliko nemovitosti, nýbrž i jejich příslušenství, tudíž již toho dne uchopili se držby věcí, jež byly na velkostatku, a tímto okamžikem těchto věcí do vlastnictví nabyli. Nabytí držby nevádí, že velkostatek Z.-Ch. byl ve vnučené správě, jež byla skonečna teprve 7. června 1929. Vnučený správce T. držel během vnučené správy odevzdaný mu traktor v zastoupení vlastníků, tedy po nabytí vlastnictví žalobci v zastoupení těchto a pro ně. Poněvadž dle kupní smlouvy ze dne 14. února 1929, na níž žalobcové zakládají žalobu, koupili žalobcové, jak již uvedeno jen ideální polovici velkostatku Z.-Ch. s příslušenstvím, koupili taktéž jen polovici traktoru na velkostatku umístěného. Přísluší jim tedy podle jasného znění této kupní smlouvy jen vlastnictví k ideální polovici traktoru, takže jsou oprávněni vylučovati žalobou jen polovinu traktoru.

Čís. 14172.

Stačí-li příjmy manželského otce jen k tomu, by bylo zajištěno jeho nejnutnější živobytí, jest ho považovati za nemajetného s hlediska vyživovací povinnosti nezletilých dětí. Používala-li matka svých výděleč-

ných příjmů k doplnění otcovy a zároveň k plnění své zákonné vyživovací povinnosti k nezl. dětem, nelze nezl. dětem upřít nárok na náhradu toho, co jim bylo matkou na výživě poskytováno, a co jim tak ušlo její smrtí.

(Rozh. ze dne 15. února 1935, Rv I 352/33.)

Autem, patřícím žalovanému Karlu Sch-ovi a řízeným spolužalovaným Antonínem Sch-em, byla usmrcena manželka žalobce Alfreda D-a, pokud se týče matka nezletilých žalobkyň Illy D-ové a Sieglindy D-ové. Žalobou, o niž tu jde, domáhají se nezletilé dcery na žalovaných roční renty 1.500 Kč a 2.500 Kč. Nižší soudy žalobě nevyhověly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: V daném případě je použití ustanovení § 1327 obč. zák. Nárok na náhradu mají podle tohoto ustanovení zákona jen osoby, jichž zákonným živitelem byl usmrcený. K těmto osobám žalobkyně nepatří. Nezletilé děti Ilsa a Sieglinda neměly nároku na výživu proti své matce, poněvadž jejich otce nelze pokládati za nemajetného (§ 143 obč. zák.). Nárok jich na roční rentu 1.500 Kč a 2.500 Kč nemůže býti oceňován jako nárok na náhradu ušlé zákonné výživy, neboť jestliže usmrcená vydělala spoluúčinkováním v kostele ve funkcích svého manžela ročně 1.500 Kč a šitím ročně 2.500 Kč a přispívala tímto výdělkem k uhražování výdajů domácnosti, konala tím svou povinnost jako manželka, uloženou jí podle § 92 obč. zák., pomáhati svému manželu ve výdělku podle svých sil, tedy povinnost vůči manželu, nikoliv povinnost výživy vůči dětem.

Nejvyšší soud k odvolání žalobkyň zrušil rozsudky nižších soudů a prvému soudu uložil nové jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y :

Dovolání, uplatňujíc dovolací důvod čís. 4 § 503 c. ř. s., obmezuje se ve svých vývodech jen na otázku, zda otce žalujících dítek jest považovati za nemajetného po rozumu § 143 obč. zák., a dovozuje, že nižší soudy, neuznavše ho za nemajetného a vyloučivše důsledkem toho nárok nezletilých žalujících dítek na výživu proti matce, posoudily sporný případ s hlediska právního nesprávně. Vývodům dovolání po této stránce nelze upřít oprávnění. Podle zjištěného stavu věci má otec jakožto ředitel kůru příjmů asi 7.000 Kč ročně, tedy příjmy nad existenční minimum. Tyto příjmy ovšem stačí za dnešních poměrů, by bylo zajištěno nejnutnější živobytí jeho sama, takže ho nelze považovati za nemajetného, pokud jde o jeho vlastní existenci. Při těchto příjmech nelze však neuznati, že otec je nemajetný ve smyslu § 143 obč. zák. s hlediska vyživovacích povinností nezletilých žalobců. Tvrdí-li se, že matka nezletilých žalujících dítek byla nucena vzhledem k nepatrnému příjmu manžela a jeho slabému zdravotnímu stavu, pro který nebyl s t o v p l n é m í ř e splniti svou zákonem mu v § 141 a 143 obč. zák. k dětem uloženou vyživovací povinnost, vydělávati, a vydělala jako švadlena ročně 2.500 Kč a spoluúčinkováním při kostelních funkcích ročně 1.500 Kč, kterýchžto příjmů používala, doplňujíc mužovu a plníc současně i svou

zákonem jí uloženou vyživovací povinnost ke svým nezletilým dětem, nelze žalujícím nezletilým dětem upřítí nárok na náhradu toho, co jim usmrčenou matkou na výživě bylo poskytováno a co jim tak ušlo. Nárok žalujících dítek jest tudíž důvodem po právu. Poněvadž však pro rozhodnutí o jeho výši není ve spisu podkladu, bude třeba příjmy bezpečně zjistiti, aby se nižší soudy při svém právním názoru na sporný případ s touto otázkou nezabývaly.

Čís. 14173.

Nejasnost pojišťovacích podmínek stanovených pojišťovnou jde na její vrub. Vykládá-li je pojišťovna složitějším způsobem v ten rozum, že i nezaviněný úraz pojistníků není pojistkou kryt, nelze v toho vyvoditi nedůvodnost nároků pojistníkov.

(Rozh. ze dne 15. února 1935, Rv I 516/33.)

Žalobkyně domáhá se na žalované pojišťovně vyplacení pojistného obnosu 8.000 Kč tvrdíc, že na tento obnos byl její zemřelý manžel Arnošt R. pro případ smrti u žalované pojištěn. Žalovaná navrhlá zamítnutí žaloby tvrdíc, že usmrčený byl zabit ve rvačce, a že podle § 7 všeobecných pojišťovacích podmínek jsou z pojištění vyloučeny případy, jež se udály při zúčastnění se na rvačce. Nižší soudy uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Jde o to, zda žalobkyně právem se domáhá vyplacení pojištěného obnosu 8.000 Kč čili nic. Správné jest, že dle § 7 všeobecných pojišťovacích podmínek jsou vyloučeny z pojištění případy, jež se udály při zúčastnění se rvačky, naproti tomu však § 3 všeobecných pojišťovacích podmínek výslovně stanoví, že tělesná zranění, utrpěná při oprávněném hájení neb námaze ku zachránění lidského života platí za nehody. Toto ustanovení § 3 pojišťovacích podmínek jest všeobecným ustanovením, širším nežli případy podle § 7 pojišťovacích podmínek, vyloučené z práva na odškodné, které jsou jenom výjimky z tohoto všeobecného ustanovení. Kdyby tedy zjištěno bylo, že Arnošt R. se účastnil rvačky s tím úmyslem, aby se rval s ostatními, bylo by lze se odvolávati na ustanovení § 7 pojišťovacích podmínek. Jest však zjištěno, že Arnošt R. rvačku nezačal, nýbrž, že byl zraněn, když svému synovi šel na pomoc, který o to prosil, byv ohrožen nožem. Z tohoto zjištění se zřejmě podává, že Arnošt R. utrpěl zranění na těle při oprávněném hájení a při námaze zachránění života lidského, totiž svého syna. Jest takto dán případ § 3 pojišťovacích podmínek, a proto neprávem dovolává se žalovaná strana ustanovení § 7 pojišťovacích podmínek pro odmítnutí náhrady za tento pojistný případ. Když tedy soud první stolice dospěl k závěru, že zranění Arnošta R. a nelze subsumovati pod ustanovení § 7 všeobecných pojišťovacích podmínek, učinil tak právem, posoudiv takto věc po stránce právní správně.